

Universiteti "Ukshin Hoti" Prizren

Fakulteti i Filologjisë

PROGRAMI MËSIMOR							
Niveli i studimeve	Bachelor	Programi	Gjuhë dhe Letërsi Shqipe	Viti akademik	2021/2022		
LËNDA	Dialektologjia e gjuhës shqipe						
Viti	III	Statusi i lëndës	Obligative	Kodi		ECTS kredi	5
Semestri	V						
Javët mësimore	15		Orët mësimore		Ligjërata	Ushtrime	
					2	2	
Metodologjia e mësimi	Lënda <i>Dialektologjia e gjuhës shqipe</i> do të zhvillohet në 2 orë ligjërata dhe 2 orë ushtrime, në javë. Do të përdoren metodat frontale dhe ndërvepruese, bashkëbisedimi, e komentimit dhe vlerësimit, e argumentimit, e analizës dhe e sintezës. Studentët udhëzohen të përdorin literaturën dhe të debatohet për lëndën. Lënda zhvillohet me ligjërata, ushtrime, interaktivitete, seminare, detyra e prezantime.						
Konsultime							
Mësimdhënësi	Prof. asoc.dr. Flamur Shala		e-mail	flamur.shala@uni-prizren.com flamurshala@yahoo.com			
			Tel.	044 509 272			
Asistenti			e-mail				
			Tel.				
Qëllimi studimor i lëndës	Përfitimet e studentit						
Lënda ka për qëllim që studentët:			Pikësnyimi kryesor i lëndës është që studentët:				
<ul style="list-style-type: none"> - Të kuptojnë drejt objektin e studimit të disiplinës së dialektologjisë, e cila është njëra nga disiplinat mjaft të rëndësishme të gjuhës. Njohja në nivel të duhur të dialektologjisë së shqipes do t'u ndihmojë studentëve të mësojnë dhe përvetësojnë jo vetëm trajtat dialektore, por, duke njohur mirë dialektologjinë, ata të zotërojnë shumë më mirë edhe gjuhën standarde; - të njohin sa më mirë shtrirjen gjeografike të dialekteve, nëndialekteve dhe të folmeve dialektore të shqipes; - ta zbatojnë drejtshkrimin e trajtave të fjalëve dhe t'i kuptojnë mirë dallimet fonetike, morfologjike, leksikore të dialekteve; - përmes dialektologjisë studentët do të mësojnë për të folmet e arbëreshëve të Italisë, Greqisë dhe të arbëreshëve të Zarës dhe Ukrainës etj.; -t'i zhvillojnë aftësitë e komunikimit dhe transmetimit të dijes së tyre në gjuhën standarde; - të jenë në gjendje të zbatojnë njohuritë e fituara nga fusha e dialektologjisë; -të aftësohen për punë kërkimore-hulumtuese individuale e grupore; 			<ul style="list-style-type: none"> -të kuptojnë se njohja e dialektologjisë së shqipes është me rëndësi të veçantë jo vetëm për të fituar njohuri nga dialektet, nëndialektet dhe të folmet e shqipes, por përmes saj studentët do ta kenë më të lehtë të bëjnë dallimet e trajtave dialektore nga ato të gjuhës standarde; -t'i studiojnë dallimet fonetike të dialekteve të shqipes; -t'i studiojnë klasat e fjalëve: pjesët e ndryshueshme e të pandryshueshme të ligjëratës në përjasje me gjuhën normative dhe dialektore; -t'i kuptojnë dallimet morfologjike të fjalëve me ato të gjuhës standarde në paradigma; -t'i përvetësojnë njohuritë me shtrirjen gjeografike të dialekteve dhe nëndialekteve; -të njohin mirë dallimet fonetike dhe morfologjike në mes të dialekteve etj. -të fitojnë njohuri dhe të përvetësojnë normën gramatikore; 				
Metodologjia për realizimin e temave mësimore:							
Ligjërata, prezantime, detyra, ushtrime me shkrim e me gojë, diskutime, debate, konsultime etj.							

Kushtet për realizimin e temës mësimore:			
Klasa, tabela, projektor, kompjuter, materiale të tjera etj.			
Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)			
	Vlerësimi në %	Nota përfundimtare	
	Vijueshmëria – 10%		
	Punim seminari 5%		
	Detyra 5%		
	Testi gjysmësemestral 25%		
	Provimi përfundimtar 55%		
Obligimet e studentit:			
Ligjërata		Ushtrime	
Studentët kanë për detyrë të ndjekin rregullisht ligjëratat dhe ushtrimet. Në mënyrë ndërvepruese të marrin pjesë në mbarëvajtjen e procesit mësimor dhe t'i kryejnë të gjitha detyrat që i jep mësimdhënësi.		Brenda orëve të ushtrimeve dhe me metoda ndërvepruese do të ketë pjesë të ushtrimeve për qartësi më të madhe që kanë të bëjnë me lëndën e Dialektologjisë së gjuhës shqipe.	
Ngarkesa e studentit për lëndën			
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej:
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime	2	15	30
Përgaditja e punimit të seminarit	1	10	10
Detyra –analizë gjuhësore	2	30	30
Parapërgaditja për testin e parë (gjysmësemestral) dhe të dytë (përfundimtar)	1	15	15
Konsultime	1	10	10
Parapërgaditja për testin (provimi) përfundimtar			
Vërejtje: 1 ECTS kredi=25 orë angazhim, lënda i ka 5 ECTS kredi studentit duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 125 orë		Ngarkesa totale:	125

Java	Ligjërata	Ushtrime
1.	Tema	Tema
	Orët	Orët
	-Objekti studimor i dialektologjisë; - Lidhjet e dialektologjisë me fonetikën, morfologjinë, sintaksën etj	Diskutim për të folmet e tyre
	2	2
2.	- Rreth përkufizimit të dialektit; - Dialektologjia dhe etnografia	Diskutim për dialektologjinë dhe objektin studimor të saj dhe lidhjet e saj me disiplina të tjera
	2	2
3.	- Studimi i dialekteve; - Anketimet më të hershme me korrespondencë	Analizë teksti dialektor, duke vënë në dukje dallimet fonetike në mes dialekteve
	2	2
4.	- Gjeografia gjuhësore; - Atlasi gjuhësorë i Europës	Ushtrime
	2	2
5.	Dallimet fonetike të zanoret dhe bashkëtingëlloret; -Zanoret e theksuara; -Zanoret e patheksuara; -Diftongjet dhe grupet e bashkëtingëlloreve në dy dialektet e shqipes	Ushtrime lidhur me tiparet e veçanta të shqipes
	2	2

6.	Dallimet gramatikore në dialekte: te emri, mbiemri, përemri, folja (paskajorja dhe format aspektore të foljes).	2	Ushtrime	2
7.	Ndarja dialektore e shqipes; - Dialekti i toskërishtes; - Dialekti i gegërishtes; - Zona transitore (kalimtare)	2	Ushtrime për shtrirjen dialektore të të folmeve	2
8.	Test gjysmësemestral	2	Ushtrime	2
9.	Rreth të folmeve arbëreshëve të Italisë	2	Ushtrime	2
	E folmja e Arbëreshëve të Zarës (Dalmaci)			
10.	E folmja shqipe e katundit Mandrica (Bullgari) E folmja e shqiptarëve të Ukrainës	2	Analizë teksti dialektor	2
11	E folmja e kelemedasve të Peshterit	2	Ushtrime për të folmet e diasporave	2
12	Leksiku dialektor	2	Analizë teksti lidhur me leksikun dialektor	2
13	Tekstet dialektore	2	Tekstet dialektore-ushtrime	2
14	Gjuha standarde dhe dialektet	2	Tekste dialektore dhe të gjuhës standarde	2
15	Formimi i gjuhëve kombëtare	2	Rekapitulim i lëndës me ushtrime	2

LITERATURA

1. Gjinari, J., Shkurtaç, Gj., Dialektologjia, Tiranë, 2002.
2. Dialektologjia, I, II, III, IV, V, VI, VII, ASHSH, Tiranë.

VËREJTJE

Mësimi mbahet sipas orarit zyrtar. Studentët duhet të prezantojnë në ligjërata dhe ushtrime.

Vërejtje për studentin:

Prezenca e studentëve në orën e mësimi u ndihmon atyre të nxënë dije për lëndën. Zhvillimi i lëndës me metodën interaktive i bën më të interesuar dhe më komunikues.